

IZHAJA VSAKI DAN

trdi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 8 zjutraj. Pesmične števe, se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 svč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

na vsa leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za mesečno izdajanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 24, pol leta K 12, tri mesece K 6.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rekepi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Sestanek v Išli.

ISLA 13. Kralj Edvard je ob 10 uri 20 minut odpotoval v Marijine vari. Na kolidvor ga je spremljal cesar Fran Josip. Kralj se je poslovil od vseh členov cesarske rodbine. Vlada staja se pri slovesu dvakrat poljubila. Občinstvo ju je viharno pozdravljalo.

Aehrenthal v avdijenci pri cesarju
ISLA 13. Cesar je ob 11. uri predpoludne vsprejel barona Aehrenthala v avdijenci. Minister je ob 1 uri odpotoval na Dunaj.

Atentat na barona Raucha?
DUNAJ 38. „Deut. Volksblatt“ poroča iz Zagreba: Siro se govori, da je bil na bana Raucha izvršen atentat.

Trgovinska in obrtna zbornica v Sarajevu.
SARAJEVO 13. Prihodnje leto se ustanovi tukaj trgovinska in obrtna zbornica. V tem letu se ustanovi pa odvetniška zbornica.

Tirolski deželni zbor.
INOMOST 13. Sedaj je določeno, da bo tirolski deželni zbor sklican koncem septembra. Zasedanje bo trajalo največ tri tedne. Glavna naloga deželnega zbora bo razprava o volilni reformi.

Novi list v Sofiji.
SOFIJA 13. Danes je pričel izhajati nov list pod imenom „Patriot“, ki se bo bavil z dinastičnim vprašanjem v prilogi potomcev Aleksandra Batemberškega. List je prinesel sliko prvega bolgarskega kneza in njegovega sina Arzena.

Kralj Edvard v Marijinih lazih.
MARIJINI LAZI 13. Angleški kralj Edvard je prispel semkaj ob 6 uri zvečer in se je nastanil v hotelu „Weimar“.

Turški komisar v Sofiji bo odpozvan.
BEROLIN 13. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Carigrada, da bo, kakor poročajo listi, turški komisar v Sofiji, odpoklican.

Bolgarija in Turčija.
PARIZ 13. Bolgarski diplomatični agent Stančov je nekemu sodniku „Matina“ izjavil, da je bolgarskemu knezu in narodu mnogo na tem, da pride v Turčiji do rednih odnosov. Vse vesti, da je Bolgarija sovražna Turčiji, so neosnovane.

Nesreča na vojni ladiji.
TOULON 13. Na šolski ladiji „Courone“, ki se nahaja sedaj v zalivu Salins d'Hyeres, se je med strelnimi vajami razpočil top. Štiri moške so bili takoj mrtvi, dvajset jih je bilo ranjenih, med temi pet smrtno nevarno.

TOULON 13. Mornarji pripravljajo, da se je razpočil top, ker je bil vsled mnogih strelav preveč razgrt. Vsled tega nastala abnormalna vročina je vžgala smodnik in provzročila eksplozijo. Tehniki zatrjujejo, da je eksplozija posledica razkrajanja smodnika. Ranjenci so grozno pobiti. Dva mornarja sta izgubila vid. Drugim bodo brčkone morali odrezati noge in roke. Dva častnika sta lahko ranjena.

PARIZ 13. Glasom zadnjih vesti je bilo na šolski ladiji „Courone“ ranjeno 19 oseb.

Fruski vojni minister odstopi.
BEROLIN 13. „Zeitung am Mittag“ poroča, da v kratkem iz zdravstvenih ozirav odstopi vojni minister pl. Einem. Ob tej pri-

liki dobi red črnega orla in bo imenovan poveljnikom desetege vojnega zbora. Njegov naslednik postane baje general Gallwitz, ki bo prvi vojni minister, ki ni plemenitaš.

Angleška kraljeva dvojica v Berlinu.
BEROLIN 13. „National-Zeitung“ poroča, da prideta dne 27. januarja 1909 angleški kralj in kraljica v Berlin. Tega dne bo cesar Viljem obhajal svoj 50-letni rojstni dan. Angleška kraljeva dvojica je baje izrazila željo, da hoče o tej priliki osebno čestitati cesarju.

Srbska skupščina vsprejela trgovinsko pogodbo z Avstro-Ograko.
BELIGRAD 13. Skupščina je v poimenskem glasovanju s 70 proti 56 glasovi v splošnosti vsprejela trgovinsko pogodbo z Avstro-Ograko. Nato je pričela specijalna debata.

Spopad med francoskimi in italijanskimi delavci.
PARIZ 13. V Boulogne pri Montmedy je prišlo do spopada med francoskimi in italijanskimi delavci. Tekom pretepa je bilo več oseb težko ranjenih. En Italijan in en Francoz sta bila ubita.

Novi gozdni požari v Ameriki.
FRANKFURTER Zeitung 13. M. „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Winiperga, da je zapadno od Ferna zopet nastal v gozdovih požar in da so v nevarnosti mesta, Kimberley, Sulivan in Cranbrook.

IZ TURČIJE.
CARIGRAD 13. Mladoturški odbor in ministerstvo želita, da dobijo odstavljeni uradniki vsaj do otvoritve parlamenta pokojnino. V to svrhu najme vlade 200.000 funtov.

Punt kitajskih vojakov.
LONDON 13. Kakor poroča Reuterjev biro iz Hongkonga, se je v Konghanu pri Vahomu spuntalo 1000 kitajskih vojakov, ker je bil aretiran neki njih tovariš, ki so ga zalotili na igri. Puntarski vojaki so ubili svojega poveljnika in več častnikov ter so končno napadli vojaško sotočišče pri Iniajnu, katerega posadka je pobegnila. Puntarji so potem oplenili mesto ter so se združili s puntarji pri gori Ising.

Budimpešta 13. Kakor doznaje „A Nap“, se cenzurirajo vse brzojavne vesti, ki prihajajo iz Srbije.

Beligrad 13. Voditelj tiskovnega urada Ivan Iranč je na lastno prošnjo odpuščen s svojega mesta in imenovan tajnikom poslanstva v Carigradu.

Rim 13. „Avenir d'Italia“ poroča: Od 4 novih kavalerijskih polkov bosta dva nameščena v Treviso in Sacile. Benečanska gorska artilerijska brigada se pomnoži na 18 baterij. Conegliano bo sedež infanterijske brigade.

London 13. „Evening Standard“ poroča iz Hongkonga: Kitajske oblasti so v pristanišču v Hinkavu zaplenile 10.000 pušk in dva milijona patron. Japonski trgovci so proti temu protestirali in izjavili, da je pošiljatelj njihova.

Paris 13. Predsednik Fallieres je na mesto Lanessa, svojega zeta, imenoval glavnim tajnikom predsedništva dosedanjega prefekta departementa Ardennes, Ramodona. Laness je imenovan davkarskim ravnateljem za departement Seine d'Oise.

ljubezen imela ostati vedno prosta in neuklejnena in ne smela bi biti združena z nobenimi nadaljnjimi ceremonijami, kakor nas učé živali.

„Zatorej morem komaj obžalovati, da mojih prijateljev ni tukaj,“ je nadaljeval in leno iztegoval svojo elastično mišičasto postavo.

„Ali je dama Londončanka?“

„Je nisem vprašal. Preživela je šest ali sedem let v nekem francoskem samostanu, da je dobila običajno naobrazbo. Stara je enainvajset let, ima blede, gladko larvico, rjave lase in rjave oči, imenuje se gospodična Medwin in ima dvajsetisoč funtov šterlingov na leto. To je vse, kar vem o svoji gospici nevesti.“

„Ali,“ sem si upal opomniti, „povedali mi niste še, ali ste zaljubljeni v svojo bodočo ženo?“

Knez je odgovoril: „To, dragi moj, je stvar, o kateri še nisem premišljeval; ne spada k pogodbi. Kako bi tudi moglo biti? Videl sem jo pet-ali šestkrat, seveda vedno v naravnosti gospe mamá. Govorimo o vremenu, o Franciji, o Italiji, poklonim se in se poslovim. Mislim na ljubezen, bi bilo oskranjevanje spodobnosti v zakonu. To je predmet, ki ga pustiva rajši na miru.“

Bolcan 13. Nemški prestolonaslednik in prestolonaslednica sta se danes ob 9 in pol uri predpoludne z avtomobilom preko Brenerja podala v Inomost, od koder se podata v Solnegrad.

„Velika Srbija“ in „veleizdajalci“.
(Glas iz srbskih krogov.)

Po čitanju novin, osobito vnanjih, ki niso seznanjene z našimi odnosi — potem onih „domačih“, ki o „Veliki Srbiji“ in srbskih „veleizdajalcih“ pišejo po znanem befelhu iz dunajskih in peštanskih diplomatskih krogov — bi bilo težko pogoditi, za kaj prav za prav gre. Kajti jedni govore o velikem balkanskem kraljestvu, ki bi moralo biti federativno, ali celo republikansko; drugi o „Veliki Srbiji“, tretji o samem puntu v Bosni-Hercegovini. Mi pa vidimo vsprico vsega tega le velik kaos, motno vodo in na njenih obalah cue iste ribiče, ki so ribarili v naših vodah tudi tedaj: ko se je Srbija osvobodila od domačih tiranov, in ko se je „osvobodila“ iz turškega jarma — Bosna-Hercegovina; ko se je „pacificirala“ Makedonija. Vidimo ribiče, ki so lovili koristi — za-se po Jelacičevih vseh, po preobratu v Banovini 1903, in ki tudi sedaj mečejo trnke, ko je na Balkanu počel dozorevati plod svobode.

Sicer pa beseda „veleizdajstvo“ ni novost v tej državi. Veleizdajalski so vsi njeni narodi in avstrijska notranja politika ima samo jedno nalogo: da „rešava“ ta veleizdajalska vprašanja, brez katerih Avstrija ne bi mogla niti obstati.

Ali, dočim se v dunajskih vladnih krogih pangermanstvo ne smatra kakor državi nevarno in celo podpira pod pretežo skupnosti plemena in kulture, ki ne pozna državnih mej, pa zadobiva tu na jugu najnevarnejše lice veleizdajstva ne samo kak sestanek jugoslovanskih umetnikov, književnikov ali novinarjev v Belemgradu ali Sofiji, ampak tudi, ako se je v Hrvatski ustanovilo kako sokolsko društvo, so njega člani eo ipso proglašeni veleizdajcami. In ako je kak Srbin iz Zagreba le dvakrat šel v obiske k svojemu rodnemu bratu v Beligrad: eva ti veleizdajca, ki potuje na tajne sestanke!

Veleizdajstvo na jugu monarhije ima torej drug karakter: je „nevarno“ in „aktuelno“.

Mi bi mogli tu vprašati avstrijske državnike: ali, zakaj ravno na jugu cvete „veleizdajstvo“? Morda ni na jugu monarhije vse tako cvetoče in lepo, kakor bi moralo biti v veliki in kulturni Avstriji, pa so se začeli tukajšnji narodi gibati, da sami najdejo drugo formulo države, v kateri bi jim bilo bolje in prikladnejše?

Naj razmišljajo o tem državniki sami in priznavali si bodo sami, da njihova kulturna misija v naših deželah ni bila iskrena, pak z ato tudi nevspešna, škodljiva. Saj to morajo sami vedeti, da se nezadovoljstva na jugu ne uduši ne z 10 smrtnimi obsodbami, ne s proganjanji uradnikov, ne s turškimi temnicami. Nezadovoljstvo takega naroda se odstranja samo s tem, da se odstranjajo vzroki nezadovoljstva!

Ali naša domača politika se bavi te dni s specijelnim dogodkom jugoslovanskega veleizdajstva: odkrit je štatut akcije za revolucijo, ki bi imela ustvariti jugoslovansko federacijo slovanskih držav; odkriti so začel-

niki te akcije. Mnogi so že zaprti, a ne ve se, kake senzacije prinese jutrnji dan.

Pri vsem tem igra glavno vlogo neki srbski izrodek, stipendist bosanske vlade. Gjorgje Nastić (O tem človeku smo govorili že včeraj. Op. ured.), ki je v dveh brošurah nudil svojim gospodarjem na Dunaju in Pešti materijala o takozvani velikosrbski propagandi v Bosni-Hercegovini in Banovini.

Citatelji vedo, kako je baron Rauch počel z velikosrbsko propagando. Baron Rauch, madjarski eksponent v Hrvatski, ni mogel pokazati svojim gospodarjem nijednega vspeha svoje misije. Narod ga je bojkotiral. Tedaj je baron Rauch poskušal staro sredstvo: divide et impera. Videl je, da je glavna moč hrvatskega naroda hrvatsko-srbska koalicija, oziroma sloga med Hrvatini in Srbi in — izmislil si je „veliko srbsko propagando“, da z ene strani podbode sovništvene Hrvate (ker teh je še prilično v Frankovem taboru), a z druge strani da mu bodo sredstva, s katerimi se je hotel boriti proti koaliciji, legalna: Staatsnotwendigkeit!

Ali tedaj je srbska samostalna stranka nazvala „bana“ „lažnjivcem in klevetnikom“. „Ban“ pak ni imel več korajže, da izvise svoje „dokaze“, ampak je pozival na dvojni vodjo srbske samostalne stranke, poslanca Medakovića. Do dvoboja ni došlo, ker je ban proglašen nesposobnim za dajanje viteške satisfakcije. Na Dunaju in v Pešti so uvideli, da so doživeli še eno blamažo, predložili so bana za podeljenje naslova tajnega svetovalca in hoteli so — pozabiti na vse!

Ali tedaj je prišla na dnevni red cetinj-ska afera z bombami. Nastić je „sam“ „dobrovoljno“ prišel pred sodišče ter je predložil nečutenih podrobnosti o velikosrbski propagandi v Belemgradu.

Tu nočemo kvalificirati mizerije Nastičeve pojave, ali značilno je vsakako to, da je Nastić nadaljeval se svojimi odkritji, in to v Budimpešti in na Dunaju, a plod njegove „srbske ljubavi“ je današnja gonja proti banovinskim in bosanskim Srbom.

Baron Rauch se rehabilitira; v Pešti so dobili pravo orožje proti Hrvatski: veleizdajstvo!!

Pobijati obstanek veleizdajalske akcije Srbov, bilo bi odvisno. Mi hočemo tu v rodoljubni „Edinosti“ samo opozoriti na moralno, na pravi finale te protisrbske gonje. A naše besede naj si dobro zapomnijo osobito tisti Slovenci in Hrvatje, ki v svojem strankarskem fanatizmu pozabljajo na dolžnosti, ki bi jih morali vršiti ne samo nasproti svojim proganjanim bratom, ampak tudi nasproti — sebi! Ker danes ne proganjajo Srbov kakor takih, a najmanj, da bi s tem pomagali Hrvatom in Slovincem, ampak zato, ker so tudi oni Jugoslovani, ker imajo dve svoji svobodni državi in ker so oni najresnejši memento pangermanski in slavofobski politiki Dunaja na Balkanu!

„Velikosrbska“ propaganda na jugu ima svoja dva izvora. Prvi je: politika Madjarov, ki hočejo uničiti hrvatski narod in ustvariti veliko Madjarsko. Drugi izvor sta Bosna in Hercegovina, ki sta po najnovejših dogodkih na Balkanu postala absurd avstrijske politike.

Avstrija je prepustila Hrvate na milost in nemilost Madjarom, samo da odloži rešenje vprašanja o dualizmu. Zato imajo Madjari carta bianca v svoji tiranski politiki nasproti Hrvatski. Ali, ker do sedaj niso pomagala nikaka nezakonita sredstva, Madjari

mlajši brat postane namestu mene glava naše hiše. Je dober dečko, ali v tej poziciji bi mi ne ugajal. To se pač ne dá premeniti.“

„In kaj pravi gospodična Moore k vsemu temu?“

Knez se je ustavil in je žalostno zmajeval z glavjo.

„To bi bilo zadnje, kar bi storil, da bi ji šel pravit... Ona je strastna in ponosna in me ljubi iz vsega arca. Enkrat mi je rekla: „Ako me preravaš, skočim v vodo in alika mojega mrtvega trupla naj te preganja žive dni! Nesrečen sem... Mislim včasih, da bi bilo bolje, to-le napraviti.“

Rekli je vzem majhen s srebrom okovan samokres z mize in vtaknil cevko med svoje bele zobe. Nekaj v njegovem pogledu mi je dalo čutiti, da ni bila to prazna baharija...

Vbogi knez s svojo vžitkaželjno brezskrbno naravo se je bil tako zapletel v naši veliki družabni pajčevini, da mu je misel, s smrtjo se osvoboditi iz nje, bila prva pred oči. Moralna stran takega čina mu seveda ni prišla nikoli na misel, ker je bil njegov življenjski nazor ta, da sme vsakdo storiti, kar hoče, in naj zaupa na usodo, ki bo vse zopet spravila v pravi tir.

(Dalje.)

PODLISTEK.

5

Pridigarjeva hči.

Kriminalna povest.

Episla JULIAN HAWTHORNE.

Bojim se, da je moja povest ena najbolj vsakdanjih,“ je rekel Saroni, upri kolmoča na kolena in potegnili rane gor do ušes. Je čisto navadna kupčija, saj me razumete! Dama misli, da mora biti prijetno, ako jo bodo titulirali „Svetlost“, jaz pa mislim — no, da celo poletje nisem imel sreče pri kartah — voilà tout! Nič drugega, kakor da se drug drugega kupiva. In ker ona ni naredila svojega denarja, jaz pa ne svojega rodu, staneva drug drugega samo trud skupnega življenja, to je cela storja.“

Ta odkrita izpoved me je z malo zabavala; ni bilo zgolj komično samo na sebi, ampak tudi čisto à la Saroni... Takemu primitivnemu človeku kakor njemu se je moral zdeti zakon vsekakor dolgočasna, neprijetna institucija. Po njegovih nazorih bi

trebajo na Hrvatskem nereda, punta, veleizdajalcev, da se paralizirajo ustavna borba Hrvatov in bratov jim Srbov. Sedaj, ko se monarhija mora „reševati“ pred veleizdajo, naj nikdo ne vprašuje, zakaj da se ne sestane hrvatski sabor, zakaj se banuje protustavni ban, zakaj je Hrvatska izven zakona? Ako pa se hrvatski sabor jutri sestane in ako odloči, da se prekine vsaki odnosaj z Ogrsko, da se odpove sedanja nagodba: potem bodo imeli v Pešti pretekst, da proti hrvatskemu saboru upotrebi vojsko, ker bo borba sabora „veleizdajalska“.

Ne manj važen je drugi izvor proganja-nju Srbov.

Bosna in Hercegovina!! Ko je nedavno „Neue Freie Presse“ prinesla članek o potrebi, da se Bosni dade ustava, je ta članek prinesla v ekscerptu sarajevska „Srbska Rijec“. In radi tega ekscerpta je bila „S. R.“ konfiscirana, a nje urednik je bil kaznovan za porom!

V Turčiji pa Turki in Arabci, Armeni in Slovani pevajo: libertè, fraternité, egalité!!

Avstrija se je zbalala te sapice slobode, ki veje iz — — — Turčije; in — na mesto da tudi Bosno in Hercegovino uvede v kolo civiliziranih držav. Išče tam — veleizdajalcev.

V Bosni in Hercegovini je 239 ljudskih šol s 568 učiteljev. Za te troši država 641.270 kron. V okupiranih državah pa je 266 orožniških postaj z 2300 orožniki, ki se za njih troši na leto 3.775.000 K. Jedna šestina od te sote torej za ljudske šole!!!

Evo, to je civilizatorno delo uprave v Bosni in Hercegovini! Zato treba veleizdajalcev. Ker drugače — — — kam s tistimi 2300 orožniki, ako bi bilo tudi Bosancem svobodno klicati: libertè, fraternité, egalité.

Dovolj bo „Srbsko „veleizdajstvo“ — za pomnite si dobro to v Hrvatje in Slovenci! — to je prvi udarec, ki je namenjen Srbom. Drugi bo sledil — za vas!! In ne varajte se z nado, da vas obrani pred tem vaše kričanje: Mi smo katoliki in Avstrijanci! Ali pa boste samo hoteli biti Slovenci in Hrvatje — videli boste — da se bo bilo tudi po vas! Zato more biti za nas Jugoslovane z Dunaja in iz Pešte doli le jedna politika (seveda, dokler bodo Nemci in Madjari zapovedovali v tej državi): politika slavofobstva!!

Bosna in Hercegovina v bodoči delegaciji.

V bodočem zasedanju delegacije pride do debate o razmerah v Bosni in Hercegovini. Mnogi delegatje bodo zahtevali, da se sedanja vojaška uprava v okupiranih pokrajinah odpravi in da se uvede ustavno stanje, ki bi osiguralo prebivalstva stalno samoupravo. Znano je, da je skupno finančno ministerstvo, ki upravlja z Bosno in Hercegovino, še pred meseci, torej prej, nego je v Turčiji prišlo do preobrata, izdelalo načrt ustave za Bosno in Hercegovino ter načrt poslalo obeh vladam.

Obisk cesarja Viljema v Revalu?

„Berliner Tagblatt“ poroča iz Revala, da se v začetku meseca septembra sestane v Revalu car in nemški cesar Viljem.

Nemški cesar je sicer silno ponosen, se ne boji nikogar in grozi vsem. Ali pri vsem tem ga nekaj tišči in mu ne dajo miru spremenjeni odnošaji v Evropi, ki so petrogradske žice naveli na druge poti. Zato išče zopet in zopet stikov s Petrogradom.

Verujemo in povsem uverjeni smo, da bo nemški cesar, ako se zares poda v ruske vode, najuljudnejše vsprejet, kakor se je tudi angleški kralj najuljudnejše razgovarjal z njim. Ali na spremenjenih odnošajih ni ta sestanek med ruskim carjem in angleškim kraljem — nič spremenil. To je zabeležil neki angleški ugledni list s fino ironijo rekši, da se Angleži le veselo na tem mesebojnem prijateljstvu, ali pri vsem tem ne smejo pozabiti držati puške v roki za vsako potrebo....! To je dovolj jasno govorjeno.

Uradni komunikacije o srbski „veleizdajski“ aferi.

Ogrska vlada je izdala službeno komunikacije, v katerem pravi, da je povsem neresnična vest, da je ministrski predsednik dr. Wekerle na zadnji avdijenci v Išli pri cesarju razložil afero veleizdaje v Hrvatski in da je dobil odobrenje za sodnijsko proganje zarotnikov. Isto tako ni res, da bi bil o tem razpravljaj z Aehrenthalom.

Ni na avdijenci, ni povodom sestanka z Aehrenthalom ni sploh bilo govora o tej aferi. Tudi ne odgovarja resnici, da je ogrska vlada imela kak vpliv na vso to afero. Antecedencije so stareje, nego li Nastičeva aferi. Ta brošura je samo napravila stvar aktualno.

Ta oficijelni komunikacije ne prevari menda nikogar glede intelektualnih provzročiteljev te gusne gonje proti Srbom. Mi smo že včeraj povedali svoje mnenje o tej aferi in razpravljamo danes o njej na prvem mestu.

Zmerni in hladni „Agramer Tagblatt“ je tudi uverjen, da vsa gonja izvira od Raucha, a konstatuje dejstvo, da tudi „revolucionarni statut“ beligradske izrečno odklanja vsako revolucijo na avstrijskih tleh in da priporoča le pomirjenje med Hrvatji in Srbi in podpiranje prizadevanj za združenje Dalmacije s Hrvatsko.

Denuncijant Nastić pa govori, da veliko srbska propaganda hoče uničiti Hrvatsko. Že to naglašanje nas navaja k tistim virom, kjer bi hoteli razdvojiti Srbe in Hrvatje, da bi razbili hrvatsko-srbsko koalicijsko in omogočili v Hrvatski Rauchov madjaronski sistem. Pa da so Rauch, Wekerle in Frank daleč od denuncijanta Nastića....!

Da kar najdrastičnejše predložimo vso absurdnost krika o „revoluciji“, smo mi že včeraj opozarjali na maloštevilnost Srbov.

To isto misel je naglašal tudi srbski poslanec Svet. Pribičević v razgovoru z nekim sotrudnikom zagrebških „Novosti“. To je manever, ker smešno je govoriti o kaki „veleizdaji“ Srbov. Kako naj bi se — je rekel posl. Pribičević — teh 700.000 Srbov (računajmo ženske in otroke) moglo boriti — pa bilo tudi s pomočjo Hrvatov — proti milijonom bajonetov!

Slednjič konstatujemo še v popolno označanje te gonje fakt, da je Wekerle istim Srbom ki jih sedaj proglašajo veleizdajce, še pred nekoliko meseci obljubljal vse možne koncesije, ako se — odcepijo od Hrvatov!! A ker to ni šlo, skušajo sedaj po nasprotni strani — z revolucijo, ki da žuga uničiti Hrvatsko — načrtovati Hrvatje proti Srbom. Gre torej za razbitje koalicije. Hrvatje in Srbi naj bi se pobili medsebojno, da bi mogel potem vladati kakor ekspent tistih Madjarov, ki hočejo udušiti Hrvatje in Srbe!! Pa je še slovenskih listov, ki v svoji slepoti in strasti podpirajo takove peklenške načrte!!

Hrvatska.

Madjarski honvedji na Reki.

Z Reke javljajo, da bodo na jesen premešeni tja trije batalijoni honvedov iz Ka-pošvara. To premeščenje so Madjari že dolgo urgirali, zahtevajoči, naj bo na Reki čisto madjarska posadka.

Ogrska.

Poslanec Lukaciu pred svojimi volilci.

Romunski poslanec Lukaciu je poročal v nedeljo v Belenyisu o svojem delovanju v parlamentu. Govornik je pojasnil delovanje zastopnikov narodnosti v državnem zboru in se izjavil za splošno volilno pravico. Konečno je bila vsprejeta resolucija, v kateri se zahteva splošna volilna pravica s tajnim glasovanjem.

Fuzija madjarskih strank.

Iz Budimpešte poročajo: Pozornost vzbujajo dejstva, da se sedaj, ko se čim bolj približuje čas jesenskemu zasedanju državnega zbora in delegaciji, ne govori skoraj nič o fuziji madjarskih koalicijskih strank. To je tem zagovorneje, ko je znano, da se je tudi najodločnejši nasprotnik fuzije, grof Andrássy, s to idejo povsem pomiril. Grof Andrássy ni namreč v začetku hotel ničesar čuti o tej akciji in sicer radi stranke neodvisnosti. Potem se je pa o tem posvetoval s Košutom, ki mu je rekel, da odstrani vse nemirne elemente iz stranke če tudi prestopijo isti v opozicijo. A teh je okoli 50. Toda Andrássy in Košut se bojita, da ne bi v tej petdeseterici bil tudi predsednik zbornice Justh. Ako bi Justh prestopil v opozicijo, bi mogel, ker ima mnogo vpliva, delati velike sitnosti.

Apponyi v Išli.

Dne 20. t. m. pride v Išlo ogrski naučni minister grof Apponyi, ki predloži cesarju v predsankcijo več cerkveno-političnih načrtov.

Drobne politične vesti.

Nemški list v Carigradu. Iz Berlina javljajo, da je nemška vlada iz državnih sredstev dovolila 300.000 K podpore za nov nemški dnevnik, ki ga nameravajo izdajati v Carigradu. Tudi pojav dranga neč Osten.

Perzijski podaniki bivajoči v Carigradu so obvestili šaha, da bodo vsi prosili za turško podaništvo, ako v kratkem ne skliče parlamenta. Turška vlada pa nikakor ni naklonjena tej želji Perzijcev, ker se boji mednarodnih komplikacij.

Minister Tittoni v S. Marino. Italijanski minister za unanje stvari je zadnje dni obiskal republiko San Marino. Regenta republike sta na čast ministru priredila banket.

Dementi kralja Petra. Iz Londona javljajo, da je srbski kralj Peter naložil tamošnjemu odposlancu, da v listih najodločnejše dementira vse vesti, ki se širijo na temelju Nastičeve brošure, a se tičejo kralja Petra. Kralj označa te vesti kakor prostaške in zlobne klevete.

Položaj grškega patrijarha Joahina v Carigradu postaja kritičen. Opozicija proti njemu narašča. Grški listi hudo napadajo patrijarha.

Francoski deficit. Iz Pariza javljajo: Proračun, ki ga izdeluje finančni minister Caillaux, bo za leto 1909 izkazal 57 mil. frankov deficita.

Hrvatje na Ogrskem. Glasom ljudskega štetja od 31. decembra 1900. živi na Ogrskem 273.680 Hrvatov, ki tvorijo 17 odstotkov skupnega prebivalstva Ogrske. Srbov je na Ogrskem 495.333 (torej 26 odstotkov). V 247 ogrskih občinah so Hrvatje v večini. Od Hrvatov na Ogrskem jih 81.115 živi v Medjumurju (na otoku med Maro in Dravo), kjer tvorijo 93,3 odstotkov vsega prebivalstva.

Dnevne vesti.

Železnica Trst—Tržič. Komisija, sestavljena iz zastopnikov železniškega in vojnega ministerstva, namestništva, deželnih odborov tržaškega in goriškega, ravnateljstva državnih železnic, južne železnice in drugih interesiranih faktorjev, je razpravljala te dni o projektu, sestavljenem po inženirjih dr. Gino Dompieri in dr. Jurij Maglič za gradnjo električne železnice Trst—Tržič ter je izvršila tozadevne ogleda. Poslovanje je završilo z ugodnim rezultatom, ker je komisija na podlagi temeljitih poizvedeb in po zaslišanju vseh interesiranih strank končno določila uvedbo te črte ter je predlagala železniškemu ministerstvu, naj to uvedbo določi kakor podlago ter dovoli podrobni načrt.

Dne 9. t. m. so člani te komisije privedli voznjo po morju do Tržiča, da da si od morske strani ogledajo pas, ki se ga bo dotikala nova črta.

Prebivalstvo, ki je interesirano na gradnji te železnice, more posneti iz gornjega poročila, da so popolnoma neosnovane govorice, češ, da iz te železnice ne bo nič, ker da inženirja Dompieri in Maglič stavljata zahteve, v katere vlada ne more privoliti. V spopletenih moremo še navesti, da se je drž. posl. dr. Rybář prepričal pri kompetentnih osebah, da so rečene govorice neosnovane.

Nedeljske demonstracije v laško socijalno-demokratski luči. Pokazali smo včeraj na članek v „Lavoratoru“, ki smo ga imenovali svetli presledlek na sicer krivi poti, ki jo ubira v narodnem pogledu tukajšnja socijalna demokracija. Rekli smo, da je članek emanacija one še slabe struje med laškimi socijalnimi demokrati, ki vsaj stremi po pozitivističnem naziranju naših narodnostnih odnošajev. Tako je v članku duša irredentovca podana v jako realistični luči. Laški šovén je pravilno slikan kakor patološki pojav bolane in utopistične romantike.

Nedeljske demonstracije pa člankar karakterizira sledeče:

Neko slovensko društvo (tu par cvetkov na našo adresu... ali transeat!) naznani slavnost in vabi k isti gostov, ki naj pridejo po železnici. Tukajšnji laški nacionalizem gleda plakate, ki jih ne razume, in zgubi takoj glavo. Prihod par stotin slovenskih gostov stavi v strašno nevarnost italijanstvo Trsta! Treba teči na branike! Skoraj nihče ne bi bil zapazil slovenske slavnosti, ali laško novinstvo skrbi za reklamo. „Patria“, cvetje od t. zv. „sentimento cittadino“, sklene slavnostno, da treba zahtevati od avstrijske vlade sablje in bajonete v obrambo italijanstva v nevarnosti! Drugače se ne sklene; drugo pusté delati običajni eksaltirano navdušeni mladini, katero potem morejo vedno komodno zatajiti. Ali poskušajo še nekaj drugega. Uvažuje, da (laška) nacionalistična buržoazija ima ono lepo navado, da se zapre v hišo ali pa se odpelje z vlakom „v znak protesta“, uvažuje nadalje, da one navdušene mladine je bore malo, poskušajo zavesti v boj tudi delavce... ki pa jim ne sledijo. Ostanejo tako na borišču dve ali tri stotine mladičev, ki se za nacionalistični tisk prelevijo kar v celo mesto. In kaj delajo ti junaki? Začnejo provocirati. Izražajo svojo antipatijo proti izletnikom s tem, da jih sprejemajo s žvižganjem. In ker izletniki niso parolo: ostati mirni in ne reagirati, in ker po raztrobenanju poslednjih dni se nekaj vendar mora zgoditi, provocirajo se dalje. Slovenci nočejo insultirati laške narodnosti? nočejo izzivati igredov? nočejo razvijati zstava? Pa dobro! potem poskrbi italijanskamladina za to, da pride vendar na vank način do nekaj zmešnjave. In dol na Slovence z lupinami in celim dinjami. Par vzajemnih batin, nekoliko aretacij in italijanstvo je za tranotek rešeno. — To je vse skupaj smešno, ali proti večeru treba da se zgodi nekaj hudega. Piše se po nacionalističnih novinah in ima se korajžje poročati listom v Italiji, da se je organiziral lov na Slovence. Nič manj in nič več. „Trupe Italijanov so tekaše po mestu zasledovale Slovence“; tako pišejo laške novine in se ne sramujejo povedati, da so skupine Italijanov napadale posamične Slovence, eden od katerih je spremljal neko žensko! Zdi se, da se še bahajo s tem, dočim bi jih moralo biti vsaj toliko sramu, da bi karali ali vsaj zamolčali take sramotno bojazljive čine, zakriviljene po par besedah. — Ne, to ni italijanski narod, ki dela tako. Tudi mi smo del italijanskega naroda, ali zavračamo vsako solidariteto z bežneži in strahopetci, ker italijanski narod si ga želimo kulturnim, generoznim in spoštovanim...

Tako je karakteriziral Italijan barabstvo nedeljških kulturonocev!

Slovenskim delavcem. O delavski, o občeslovenski manifestaciji minole nedelje smo mi že rekli svojo. Rekli smo, da se vsi Slovenci morejo ponašati z velikanskim nedeljškim vspehom. Govoreči pak o uličnih demonstracijah italijanskih frkolinov, jim nismo dajali važnosti, ker tudi najvojeviteje pisanje „Piccola“ in „Independenta“ ne more oporekati resnici, da je meščanstvo lepo ostalo doma in sto milj daleč od naših „ruskih“ zastav. Sedaj pa ni glavno vprašanje, ali je meščanstvo italijanske narodnosti ostalo doma, ker je obsojalo izzivanje mularije, ali samo zato, ker se je bala, da se palice — zas-

čejo. Za nas je sedaj glavno: so-li z naše strani potrebne protidemonstracije, da se maščujemo nad italijansko mularijo?

Tudi v tem pogledu smo izrekli svoje mnenje včeraj. V uvodniku smo rekli, kako mora biti naše maščevanje in proti komu!!

To naglašamo tudi danes, ker čujemo, da vlada med delavstvom veliko razburjenje radi trivijalnih in zločinskih žaljenj, s katerimi blatijo Slovence tukajšnje italijanske novine. Razburjenje vlada v vsem našem narodu in mi vemo, da italijanska žaljenja morejo izzvati v nas odpor, in — ako bi potreba zahtevala — tudi dejanski odpor.

Ali po našem mnenju sedaj ni čas za tak odpor. Ne zato, ker ne bi bil morda opravičen, marveč zato, ker sedaj ne bi koristil našemu dobremu glasu in naši stvari v obče.

V nedeljo pride v naše mesto nekoliko Italijanov regnicolov. Ob tej priliki bi hoteli mnogi naši delavci povrniti milo za drago italijanski sodrgi, pa bilo tudi z malo demonstracijo.

Ne!! kličemo mi. Prvo ne, ker ne smemo dati prilike tujim gostom, da bi zlo sodili o nas; a v drugo, ker smo že preveč razburjeni, da bi se mogli omejiti le na malo protidemonstracijo. Pa mi moramo biti tudi konsekvantni: puščajmo italijanski mulariji, naj bo nekulturna na ulici.

Če bodo pak italijanski novinarji-regnicoli še nadalje pisali tako banditski proti našemu narodu, potem bo kaj lahko obračunati samo z njimi in jim dati o priliki lekcijo o uljudnosti in okvirih svobode tiska, ki jo tukajšnja oblast umeva široko liberalno, ko gre za sramovanja — proti nam!

Novo vojaško kopališče. Vojaško kopališče pri svetilniku podroge. Zgradijo pa potem na odprtem morju blizu tam, kjer se sedaj nahaja kopališče „Fontana“, ki tudi izgine, kopališče iz lesa. Pomorska oblatinja razpisuje natečaj za to gradnjo. Stroški so proračunjeni na okoli 100.000 kron. To kopališče bo namenjeno vojaštvu, v gotovih urah pa bo odprto tudi občinstvu.

Z Opčin smo prejeli: Ozirom na notico z Opčin, priobčeno v 222. številki „Edinosti“, prosim, da priobčite sledeče:

Ker se skriti zajec skriva po zajčje in si ne upa nastopiti očitno in s svojim imenom, izjavljam, da je pod mojo častio, da bi nadalje polemiziral proti njegovim obrekovanjem.

To je moja zadnja izjava. Na eventualne dopise skritega zajca ne bom reagiral!

Anton Vremec.

Pripomba uredništva. — Tudi naša želja je, da bodi sedaj konec tej polemiki.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva v Ljubljani

V službo se sprejme:

3 poslovodje, 6 kontorist 3 pomočniki mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 1 pomočnik železnarske stroke, 1 blagajničarka 6 prodajalk, 9 učencev.

Službe iščejo:

3 kontoristi, 2 knjigovodje, 21 pomočnikov mešane stroke, 9 pomočnikov špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočnika železnarske stroke, 3 pomočnika modne in galant. stroke, 14 kontoristin, 9 blagajničark, 6 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Poštni trg — torišče mularije! Nek poštni uradnik nam piše: Trg pred pošto palačo je v zadnjem času postal pravo zbirališče mularije, ki tukaj zlasti po mraku celo do pozne noči slavi svoje orgije, z huronskim vpitjem in onimi slavimi bitkami, ko letijo po zraku lupine dinj in melonov. Toliko uradnikom na pošti, kolikor stanovalcem bližnjih hiš je postalo to razsajanje že prava kronična nadlega. Je že prav, da otroci dajejo duška svoji živahnosti na prostem ali poštni trg v centru mesta in prometa ni menda primernem raj za to. Tu treba, da poskrbi policija za red.

Op. ured. Mi se le pridružujemo tej izjavi, saj smo vsak večer pri delu žrtve tega razsajanja.

Električni promet namerava železniško ministerstvo ureati na progi državne železnice Trst—Opčina.

Tržaška mala kronika.

Dolgoprstna hišna. Alojzija Michetto, stanujoča v Rocolu št. 626, je naznanila policiji, da ji je bilo pred par dnevi vkradenih 15 namiznih prtov v vrednosti 75 K. Radi suma na tej tatvini je bila aretirana njena hišna, 20 letna Alojzija Jung. Hišna preiskava — našli so v njeni sobi vkradene stvari — je dokazala njeno krivdo.

Tatvina. Valerij Cinolino iz Trsta, stanujoč v ul. Industria št. 5/1, voznik, je bil predvčerajšnjem aretiran v ul. Irene, ker je v družbi z nekim drugim dosedaj neznanim individuum vkradel Petru Tomasinu v ulici Michelangela št. 1, perila v vrednosti K 140.

Radi groženj. Anton G., star 18 let, iz Sežane, stanujoč na Greti št. 11, je bil včeraj ob 5. pop aretiran v ul. Ghega na zahtevo iestvinčarja Matije Milonič. Isti je naznanil

policiji, da ga je G. radi spora o plači prijel za vrat in mu pretil.

Smešalca. — Prodajalec sreček (gostu v kavarni): Prvi dobitok 200.000 kron! Zalte kupiti srečko! — Gost: Kaj se, le pojdi, jaz nočem nič zadeti! — Prodajalec: Prosim, imam tudi tanih, ki nič ne zadenejo!

Koledar in vrasme — Danes: Evzebij sveč. — Jutri: Vnebovzeje Marije. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Vreme spremenljivo počasno boljšanje.

Društvene vesti.

Narodna Čitalnica v R. Janu priredi v nedeljo dne 16. avgusta ob 5. uri pop. prvo letošnjo veselico v prostorih „Konsumnega društva“ v R. Janu. Pevske točke bo pripravljalo bratsko pevsko društvo „Zarja“.

„Čitalnica“ pri Sr. Jakobu uljudno vabi sl. občinstvo k predstavam „Legijonarji“ in „Rokovnjači“, katere uprizori v soboto 15. t. m. in nedeljo 16. t. m. na vrtu „Kons. dr. štva“ pri Sr. Jakobu. Iz prijaznosti sodeluje g. Potrato, člen „Trž. slov. gledališča“.

Zavarovalnica za govejo živino v sv. Krizu je radi slavnosti N. D. O. preložila svojo tombolo na nedeljo dne 16. t. m. Storila je bratsko ljubav. Zato se vpravčeno nadeja tem več vdeležbe v nedeljo na tomboli, katere čisti dobiček je namenjen tej prekoricni gospo darski ustanovi.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ raznanja svojim udoma da bo v soboto dne 15. in v nedeljo dne 16. t. m. urad zaprt radi posebnega zadržka.

Kolesarji!

Nocoj se odpelje več členov našega društva v starodavni Kamnik, kjer se bo vršila velika narodna slavnost „Lirašev“. Zbirališče: kavarna „Baikan“. Odhod: točno ob 8. uri zvečer. Komur je le možno, naj se pridruži, da pomnoži naše vrste in naj ne zamudi ogledati si naš slovenski raj. — Kolesarski „Zdravo“!

Odbor „Delal. podp. društva“ opozarja tem potom še enkrat vse one člene, ki so si izposodili knjige iz društvene knjižnice, da jih nemudoma vračejo, ker drugače bi bil prisiljen iztirjati drugim potom.

Običajna obilnica blagoslovljenja zastave „Del. podp. društva“ se bo vršila dne 30. t. m. s sv. mašo in veselico v prostorih „Kons. društva“ pri Sr. Jakobu. Natančni vsopred prijavimo pravočasno.

Gospodarstvo.

Subskripcija na delnice Jadranske banke se zaključuje jutri 15. t. m., na kar opozarjamo naše občinstvo, ki namerava udeležiti se iste. Na prijave doše po 15. t. m. se ne bo več oziralo. Emisijski kurs znaša, kakor smo že omenili za imetelje starih delnic, ki so opravičeni zahtevati na podlagi vsakih dveh starih delnic eno delnico nove emisije 410 K po delnici, za nove subskribente in za stare delničarje, v kolikor bi podpisali večje število delnic nego jim pripada na podlagi opcije, 420 K. Za vsako podpisano delnico je treba plačati takoj pri subskripciji 100 K kot prvi obrok oziroma kakor kavcijo, ostanek pa po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznani najkasneje do 30. septembra t. l.

Nove delnice participirajo na dobičku za 1909. Vplačane zneske obrestoval bo banka do 31. decembra t. l. s 4% razmerno dobi od vplačila do konca leta.

Naj nikdo, komur to dopuščajo sredstva, ne zamudi te ugodne prilike, kajti pri bodočih emisijah gotovo ne bo več dobiti delnic tega procvitajočega našega zavoda po tako nizkem kursu.

Vesti iz Goriške.

V Sempasu se bo dne 19 t. m. vršila jubilejna slavnost, na kateri bo sodelovala godba c. in kr. pešpolka št. 47 iz Gorice in pomnoženi perski zbor „Bralnega društva“ v Sempolaju.

Iz Devina. Kakor že javljeno, priredi naše bralno in pevko društvo „Ladija“ v nedeljo tombolo na korist slovenskega otroškega vrtca v Devinu. Ker je torej čisti dobiček namenjen v tako plemenit namen, in z ozirom na žalostno dejstvo, da tukajšnji naši narodni nasprotniki vedno love našo ljubo deco v svoje mreže, pozivljamo občinstvo, naj se v velikem številu udeleži tombole in pripomore v dos-gjo plemenitega namena.

Društvo „Ladija“ stoji nepremično na narodni podlagi in obžaljuje tem iskreneje, da so izvestni ljudje tudi k nam prenesli ne-

srečne kranjske razmere, ki so razdvajile maloštevilne boritelje za slovensko stvar v Devinu. Tako smo doživeli sramoto, da se je blatilo v javnosti časti vredne osebe, ki smo jim le hvalo dolžni za njih prejšnje narodno delovanje. O zgodovini teh bojov in teškega dela nekoliko prihodnj.

Za danes zaključujemo: kar nas je še zbranih okolo narodne zastave: vsi na obrambo, da ta klasična tla obranimo svojemu narodu! Na svidenje v obilnem številu v nedeljo popoldne v Devinu na vršenje svete narodne dolžnosti!!

Vesti iz Istre.

Vožnja z avtomobili med Porečem in Pazinom se odpre v par tednih. Trgovinski minister je obljubil, da bosta za sedaj vozila dva avtomobila.

Podgrad, v Istri. Zadnji čas bili smo zadovoljni, ker so nam poslali uradnike — našince, tako, da nimamo nijednega Italijana ne na sodnji, ne na davkariji, kar je tudi soveda prav, ker naš okraj je skozi in skozi izključno slovenski, ozir. hrvatski. V tem pogledu moramo tudi zadovoljni biti z orožništvom in finančno stražo. Slednji sicer imajo svoj uradni jezik popolnoma nemški, a strankam se vendar izdajajo dvojezične bolete itd. Grajati pa se mora od strani finančnih organov da tudi zapisnike s strankami spisujejo nemško, kar bi nikakor ne smelo biti. Dogodil se je pred kratkim slučaj, da se je stranka, nevesča nemščini, morala zateči k domačemu učitelju, da ji je prevzel zapisnik — preden ga je podpisala. Naši ljudje naj takih v neumljivem jim jeziku spisanih zapisnikov ne podpisujejo — in naj zahtevajo, da se ti pišejo slovenski.

Bodimo povsodi dosledni! V Podgradu je že skoraj dve leti nastanjena c. kr. finan. straža — a napisal se danes nima nobenega. Nemškega ali italijanskega si menda ne upajo razobesiti, slovenskega pa nočejo. Ravnotako je tudi pečat samonemški.

Ze večkrat se je tu opozarjalo na samonemški pečat pri c. kr. davkariji, a se temu še do danes ni odpomoglo.

Smemo-li pričakovati tega? Sliši se, da se ima na tukajšnji davkariji namestiti neki praktikant Baccarich, ki je popolnoma nezmožen slovenskega jezika. Ako je to resnično, protestujemo energično proti temu, esj ne manjka slovenskih kompetentov. Ta bi ostal morda nekaj let tu, se privadil za silo lomiti naš jezik — potem pa bode kakor „Protektionskind“ odjedal slovenskim prosilcem boljša mesta.

Umorstvo v Vodnjanu. Minulo nedeljo je v Vodnjanu neki Šime Banković radi navadnega prepira z nočem v sroce Mateja Vrtačiča, ki je bil tskoj mitev. Oba sta doma iz vodnjanske ožolice. Vrtačič, ki je star 35 let, je zapustil ženo in troje malh otrok. Ubojica ima 26 let in se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu v Vodnjanu.

Vesti iz Kranjske.

Postajenačelnikom v Jesenicah je imenovan oficjal Viktor Ječminek, dosedaj postajenačelnik v Lescah. Bivši postajenačelnik Koller je postal blagajnik na postaji v Beljaku.

Letina medu na Kranjskem. Stanje kranjskih čebel je dosedaj v vsakem oziru zadovoljiv vzlic dolgotrajni suši.

Vesti iz Štajerske.

Zgodovinsko društvo nadaljuje izkopavanje rimske naselbine pri Središču, ki ga je prekinulo v lanshi jeseni. Delo vodi gosp. dr. Kovačič.

„Esperantski kongres“. Pišejo nam: V Draždanah se vrši od 16.—22. avg. t. l. četiti mednarodni esperantski kongres. Odlikuje se ta kongres od svojih predhodnikov po visokem pokrovitelju v osebi saksoskega kralja Friderika Avgusta, po svojem čestnem predsedstvu in odboru, ki vstevši vse saksoske ministre, šteje 81 najodločnejših mož. Kakor dober omen se smatrajo raznovrstne oficijelne podpore, kakor sledeče:

S kraljevim dovoljenjem se vprizori Goetheveja „Ifigenija na Tanridi“ (v esp. jeziku) v kraljevi dvorni operi. Ta točka pomenja v umetniškem oziru višek kongresov; saj sodelujejo sami priznani igralci, godbeni del pa bo vodil kraljev generalni godbeni ravnatelj, tajni svetnik plemeniti Schuch. Naučno ministerstvo in ministerstvo za notranje stvari odpošljeta oficijelna zastopnika. 24 redarjev, ki so zmožni esperanta, so kongresistom na razpolago, ravnotako nestrna železnica.

Kongres poseti tudi izumitelj jezika, dr. Lamenhof. Iz bogatega vsopreda navajamo posamična zasedanja, kakor zasedanje prevajalcev sv. pisma, zasedanje mednarodnega društva znanostij, tiskarjev, redarjev, steno-grafov, trgovcev, učiteljev, lekarnarjev in zobozdravnikov, pacifistov, udov rdečega križa, zdravnikov, juristov, dijakov, šahistov, zastop-

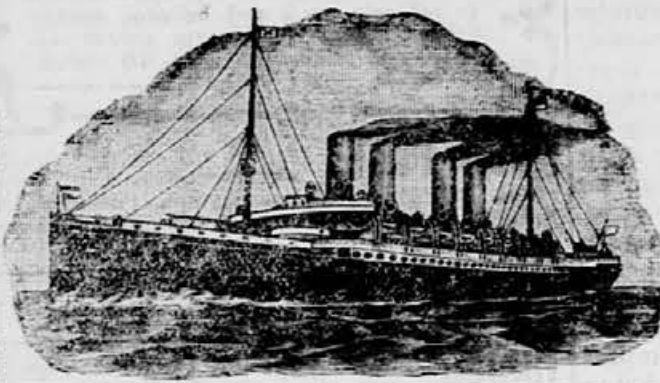
Direktni dovoz štajerskih kakaši in jajc. Specijaliteta: Graške Pomlardo. Cene degovorne. — Pestrežba na dem. Ulica Campanile št. 15.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13 ter vogal ulice sv. Katarina.

Kdor hoče potovati hitro in lepo v AMERIKO, naj se vozi s parniki največje svetovne družbe

Severno-nemški ::::

Lloyd v Bremenu.

Informacije glede cen, črt itd. itd. se dobivajo vedno brezplačno.

Potovanje iz Trsta skozi Bremen v New-York trajaja samo 7 dni.

Odhodi v Severno Ameriko iz Trsta skozi Bremen trikrat v tednu. Potniki, ki potujejo na parnikih Severno-nemškega Lloyda so sprejeti povsodi od društvenih uradnikov. — Kdor hoče oditi v Ameriko, naj piše takoj, da se okoristi prilike potovati ceno in lepo. CENE ZMERNE.

Na ladiji dobra poskrba.

Potne listke se zamore dobiti v Trstu pri

F. Stumpe, Piazza Giuseppina 1

Zdravnik in ranocelnik Dr. Dinko Tecilazić specialista ZA OTROŠKE BOLEZNI v ulici Stadion 6. l. n. Telefon 18, IV (gledal. Fenice) ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Nova prodajalnica :: z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov po najzmernejših cenah. Vincenz Pibrouz, junior ulica delle Poste št. 3.

Velika zaloga sira ::

s specijaliteto lastnega izdelka Parmegiano, Reggiano, Lodigiano ovčji, EMENTHAL itd. Vsi izdelki stari in prastari. Absolutno konkurenčne cene.

Donà & Perissinotto Trst, ulica Giuseppe Parini št. 4.

Dr. Fran Korsano specialista za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 (nač. Jadransko Banko) Sprejema od 12. do 1. in od 5. in poi do 8. in poi

Prilika! V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna) prodaja oblek, površnikov, paletot in blač Najfineje blago. Cene čudovito nizke! Pozor na :: naslov

Pohišstvo solidno in elegantno po zmernih cenah Rafaele Italia TRST — Via Malanton 7

Prvi valjčni mlin Josefa Krausa sinovi Delniška družba v Osijeku.

Glavno zastopstvo za Trst, okolico, Istro, Goriško in Dalmaclijo Friderik Schwarz, Trst ulica Valdirivo št. 3 TELEFON 945

nikov vojske in mornarice, prostozidarjev, slepcev itd. Preporne jezikovne točke, posebne glede reform, ima rešiti poseben odbor „linguae komitato“. Zato tudi ni na programu razprav o političnih, verskih ali jezikovnih stvarih, ki bi sejele prepri. Saj je glavni cilj kongresov, kakor piše priznani esperantist, podati dokaz, da se je esp. posrečilo že v veliki meri premagati težkoče, da morejo vsi narodi na svetu z isto lahkoto rabiti to vezajoče sredstvo brez kakage nespornostljenje. Cilj naših kongresov je propagandistične narave kongresi morajo dokazati javno z dejstvi, da je problem svetovnega jezika že rešen.

O izidu kongresovom hočemo poročati natančneje.

Ob tej priliki opozarjamo zopet na „slovenski esperantski krožek“, ki daje radevolje pojasnila glede učil, ki jih razpošilja zastoj vsem, ki se zanimajo za svetovni jezik, tozadnevne brošure in letake ter na slovensko esperantsko slovnico, ki izide takoj, čim se oglasi dovolj naročnikov. Podprite to novo podjetje z mnogostevilnimi naročili (knjiga bo stala približno 1 K, ter se razpošilja po pošt-nem povzetju), da se razširi svetovni jezik tudi med Slovenci; to je velikega pomena za naš majhen narod, ker le tako zaslovi naša procvitajoča književnost preko ozke domače meje. Da omogočite izdajo te prepotrebne knjige, pošljite nemudoma svoj natančen naslov kakor naročnik na imenovan krožek (Juršinci pri Ptujtu Štajersko), četudi ne nameravate postati esperantist.

Razne vesti.

Varšavsko vseučilišče se zopet odpre. Varšavsko vseučilišče je radi nemirov in štrajkov zaprto že dve leti. Kakor pišejo ruski listi, se vseučilišče zopet odpre. Dijaki se upisujejo, vendar ne v tolikem številu, kakor pred dvema leti. Glavni kontigent bodočih slušateljev bodo tvorili nepoljski elementi. Na ta način nameravajo Poljaki še nadalje bojkotirati varšavsko vseučilišče, ker se na istem predava ruski in ne poljski.

Poljski voditelji so sklenili, da se poljski mladeži svetuje, naj ne pohaja varšavkega vseučilišča, marveč naj gre na druga ruska vseučilišča, kjer so bolji profesorji nego v Varšavi. Tam se zamore poljska mladina bolje naučiti ruskega jezika. Pred dvema leti je imelo varšavsko vseučilišče okoli 1500 slušateljev, sedaj jih bo imelo komaj tretjino tega. „Novoje Vremja“ pravi, da bo brzkone ruska vlada prisiljena zapreti varšavsko vseučilišče, ker se ne izplača trošiti toliko za tako malo število slušateljev. Poljaki zahtevajo, da bodi vseučilišče poljsko. Odtod prihaja bojkot.

Ostanke Zeppelinovega zrakoplova so iz Echterdinga prepeljali v Lüdenschaid, kjer raztopijo dele aluminija v tamošnji livarni trrdke Berg.

Velik požar. V mestu Mauth na Češkem je pogorelo 72 hiš in 20 gospodarskih poslopjij. Več sto oseb je brez domovja in prebiva v vojaških šotorih.

Na letošnjih cesarskih vajah bosta poveljevala FMZ Fiedler in Albori.

Kongres romunskih dijakov. Iz Bukarešte poročajo, da bodo 20. septembra imeli tamkaj romunski dijaki vseh dežel, kjer bivajo Romumi, svoj kongres. Na tem kongresu bodo izlasti razpravljali o romunskih kulturnih stvarih.

Vojaška realka v Dubrovniku. „Velebit“ poroča, da se ima v Dubrovniku ustanoviti realka, ki bi, samo da se uvede na nji nemški jezik, imela vojaški značaj.

Upor kaznenjcev. — V državni ječi v Ruščuku so se uprli kaznenjci. Ukrotili so jih čuvaji, ter so pri tem nekoliko njih ustrelili.

Promocija Bosanke v Berlinu. V terek je bila na berlinskem vseučilišču promovirana doktorjem medicine Živka Kolar iz Sarajeva.

Grški častniki v avstrijski armadi. Na prošnjo grške vlade je cesar dovolil, da se prideta dva grška nadporočnika izobraževat k 99. pešpolku na Dunaj, katerega imejtelj je grški kralj Jurij.

Sredstvo proti raku. Londonski listi poročajo, da se je zdravniku dr. Bellu posrečilo najti zanealjivo sredstvo proti raku. Po dr. Bellovi metodi igrajo glavno vlogo pri zdravljenju raka nekubana jedila kakor salata, jajca itd., pred vsem pa mravljinja kislina.

Nova železnica k srbski meji. Orientalna železnica je zaprosila turško vlado za koncesijo, da zgradi železniško progo od Pristine do srbske meje.

Gospa Toselli. — Iz Draždan poročajo: Gospod Toselli je, kakor znano, demencial vest, da se namerava njegova soproga razporočiti. Sedaj pa to vest potrjuje sama gospa Toselli. Svojemu odvjetniku v Lipskem Cebme-ju je pisala, da ne more več živeti na strani Toselli-ja in da se je že pred štirimis tedni od njega ločila. Tožba za ločitev ni pa tako do'go možna, dokler v razporoko dobrovoljno ne privoli sam Toselli. Zato naj odvjetnik poskusi pregovoriti Toselli-ja. Gospa Toselli kaže v svojem pismu duševno depresijo in globoko kesanje.

Požar v Donaueschingu na Bavarskem je napravil za štiri in četrt milijona mark škode. Gotovega denarja je zgrelo 622.000 mark.

Koliko šol zdržuje Budimpešta. Ogrska prestolnica zdržuje 16 raznovrstnih šol, med temi 2 veliki realki, 3 više trgovske šole, 2 višji deklški šoli in gimnaziji, 1 obrtno risarsko šolo, 11 deških meščanskih šol, 16 deklških meščanskih šol, 90 ljudskih šol, 3 sirotišnice in šole društva za reševanje mladine, 66 zavodov za varstvo otrok, 7 trgovskih tečajev za ženske, 4 obrtniške šole, 6 šol za tržske pomočnike, 44 šol za rekodelske pomočnike in 6 ponsvjalnih šol. V vseh teh šolah poučuje 2361 učiteljev in učiteljic, ki poučujejo skupno 82.897 učencev in učenk.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Hotel Pošta v Materiji z več elegantno mebliranimi sobami, krasnim vrtom. Pri hiši travniki za šetališče. Postrežba točna. Nasproti nova hiša s 5 sobami, kuhinjo vrtom, na lepem prostoru. 1210

Kupim zemljišče za zidanje male hiše pri sv. Ivanu. Zgjasiti se je pri Edinosti. 64

Hišica prazna, 4 prostori z vrtičem, daje se v najem. Barkovlje, Boved 35. 72

Drugi skladiščnik se išče za skladišče o l j a; javijo naj se le vojaščne prosti, ki znajo tudi italijanski in nemški pod „Zanesljiv“ na upravo „Edinosti“. 1208

Gostilna „Pri lipi“ v Bazovici išče gostilničarja, ali v najem ali pa od litra. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega in po možnosti tudi nemškega jezika. Obrniti se na lastnika. 1209

Hiša na prodaj z 5 prostori in 600 klatrov zemlje. — Sv. Ivan, Vrdeja, ulica Scoglio 218. 1183

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserna 12, 1. 892

Deček 16—17 let star, se išče za obiskovati trgovce (kakor piacist). Pismene ponudbe v pošti predalec šte. 306 1197

Sprejme se mladeniča 17—20 let za založo oglja. Kje? pove Inse-ratni oddelek Edinosti. 1200

Krčma z dekretom je na prodaj pod dobrimi pogoji. Zgjasiti se je BABINI Cafrè Moncenisio. 1203

Tvrdba Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Gioseue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijata drobnih premetov za krojače. 1349

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Zaloga vina istiskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1088

Prodaja se krčma (v okolici) z vrtom, dvoranami, kuhinjo, kletjo. Odda se dekret K 6.400. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1190

Prodaja se gostilna s povsem mebliranim stanovanjem, blizu morja. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1191

V Ljubljani išče se stanovanje z dvema sobama, in kuhinjo, za soproga z gospo. Ponudbe s ceno, na Fanny Savinech, Hotel Evropa, Trst. 1192

V Ljubljani išče se prodajalnica s stelažami. Ponudbe s ceno najemnine na Fanny Savinech, Hotel Evropa, Trst. 1193

Gojenca vsprejme neka trgovina delikates. — Dobi plačo, a se mora hraniti sam. 1195

24. avgusta se da v njem lepo zračno stanovanje, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in vrta. Via Scoglio Vila Risorta. 1178

Zaloga oglja se prodaja radi nenačnega od-potovanja. Naslov pove Inse-ratni oddelek Edinosti. 1182

Prodaja se hiša z vrtom. V hiši je gostilna in žganjarna, katero se tudi prodaja s patentom vred. Ponudbe na Frana Čebule, Orlek h. št. 38, pošta Sežana. 1086

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1163

Zgubil sem vola v Sežani. — Josip Pertot Prosek: 1206

Učenec ali učenka se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Zahteva se pri merne šolske izobrazbe. — Sprejme se tudi spreten trg. pomočnik v službo. Več o tem pove Aug. Dolenc v Ajdovščini. 1165

11 novembra oddam stanovanje, hlev za 3 konje in kos vrta. — Kamučič, Sv. Ivan. 1164

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje: kdor išče uradnike ali službeno osebo, kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorane, kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjžbe itd. prodati ali kupiti premičnine ali porabljene predmete itd. itd., naj se posluži **MALIH OGLASOV** v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani — najbolj pripravi v dosego namena.

Črevljarnica Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija: Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremočljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje. Trst, ulica Crosada šte. 5, Trst (Vogal ulice Punta del Forno).

PRVA IN EDINA pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva ulica Bachi št. 12, II. nad. EHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izde-luje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojaškega značaja — oprostjenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede preženčne službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnih slučajih. — Reševanje hitro in točno.

URADNE URE: Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop. Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

STARA MIRODILNICA Fed. F. Huber Succ. TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26. BOGATA ZALOGA barv, povlak, čopičev, pramalg, kemičnih izdelkov, mliner, vod, parfi-mov, zamahi, železne žice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH SIP. Zaloga žvepla in modre galice.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST
Telefon št. 247. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Prehijanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse proge.)
Sprejema se tudi pohištva in druge predmete v shrambo v lastni za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški savod za **„VACUM-CLEANER“**. ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG. Točna postrežba in nizke cene.

Stenic ni več! „DESTRUCTOR“
odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu. „DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake neznage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higieničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zaloga
Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano
Steklenice po K 4-20, 2-30 in 1-50.
Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah. Iščejo se povsod zastopniki.

Tržaška zadruga kočijažev ustanovljena leta 1884
Prodaja ovsa in krme na debelo in drobno po isti ceni, kakor čianom.
Specijaliteta: **Meteljka za volove**
Trst, ul. S. Maurizio šte. 13.

Mehanična delalnica GUIDO SAMBO
Zast opnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Picbler
GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specijalne plošče na izbero.
Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Auorjevo luč, mrežito in covt.
Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali ben-zin, električnih zvoncev in vsako mehanično delo.
Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

A. Millovatz mehanična delalnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi nikelovanje.

500 kron nagrade dobi oni, ki dokaže, da ni pristno istrsko vino, katero se prodaja v zalogi Scala Belvedere št. 2. tik ulice Giovanni Boccaccio po 56 stot; za dom po 48 stotink.

ZALOGA PIVA STEINFELD
iz tovarne **Bratov Reininghaus** in iz meščanske tovarne „Pilsner Urquell“ v Plznu v sodcekih kakor tudi v buteljkah.

ZALOGA Mattowijeve Giesshübler vedno sveže kislo vode pri **ANTONIO DEJAK, junior** TRST, via degli Artisti št. 9 in 11 TELEFON šte. 505

Skladišče pohištva VITTORIO VOSILLA preseljeno iz Lipskega trga 7 v ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella nasproti kavarne Fedel Triestino je bogato založeno z novim nepre-kosljivim solidnim in eleg. pohištvom CENE ZMERNE.

Hočete se prepričati? obličite velika skladišča **Marije vdove Salarini** Pente della Faera 2 ul. Poste Nuove 3 (vogal Terrante). „Alla Città di Lendur“
Velik izbor izgotovljenih oblik za moške, deške rosnimi za otroke. Povzraiki, močne japo, kožni to ravnih paletov. Obleke za dom in dno. Delavne obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (prstni angletki). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih ovsa. Izgot-rjajo se obleke po meri po najsvrejši modri, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

BOGOMIL PINO bivši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico ur v TRSTU ul. Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Avstina na vsakovrstne verižice po pravih tovar. cenah.